

Usikker framtid: Norske Skog eier sju papirfabrikker som produserer avis- og magasinpapir i fem land. Konsernet har rundt 2500 ansatte. I Norge har de fabrikker i Halden (bildet) og i Skogn.

Foto: Siri Juell Rasmussen

Næringsliv

– Må ha ansvarlig kapital

– Rent finansielle eiere er et kjempeproblem for Norske Skog og norsk skogindustri, sier BI-professor Eli Moen. Fredag er D-dag for Norske Skog.

Fredag går fristen ut for Norske Skogs gjeldsforhandlinger med sine kreditorer. Kommer de ikke til enighet, er det mest sannsynlig kroken på døra for selskapet, ifølge styreleder Henrik Christensen.

Gjeldsforhandlingene handler i bunn og grunn om eierstrukturen. Som Christensen påpeker i DN, har Norske Skog ingen store industriaktører med et «langsiktig perspektiv og penger til å sette inn til å drive dette videre».

Det mener Eli Moen, professor ved BI, er et problem.

– At de kun har finansielle eiere er et kjempestort problem. Hele den kapitalistiske utviklingen de siste 30 årene, hvor finanssektoren har satt spillereglene for hva som er god business, er et problem for skogindustrien. Når finansnæringen styrer, er det kort-siktighet og høyest mulig profitt som gjelder. Det er ikke slik man

bygger opp en ny og sterk industri, sier Moen, som tok doktorgraden på norsk skogindustri.

Norske Skog ikke nok

I tillegg til Norske Skogs fabrikker i Halden og på Skogn, er det Borregaard som holder koken av de tradisjonelle skogindustriaktørene i Norge.

– *Hvor alvorlig er det for norsk skogindustri om Norske Skog går konkurs?*

– Problemet for norsk skogin-

dustri er at vi – også om Norske Skog skulle overleve – ikke har noen sterke aktører som vil ta et nasjonalt ansvar for å utvikle industrien fra den tradisjonelle papirproduksjonen og over til nye skogbaserte bioprodukter. Borregaard er en suksess, men de har sine klart definerte interesser, og er ikke interessert i noe større nasjonalt ansvar. Norske Skog er ikke i stand til å ta ansvaret. Da må det skje en dramatisk endring, både i deres finansielle situasjon, men også med hele forretningsmodellen. Det vil bli enormt krevende, sier hun.

Moen har blant annet forsket på hvordan Finlands papirindustri takler omstillingen til bioøkonomi.

– I Sverige og Finland har de

store selskapene tatt ansvar for hele den biobaserte skogindustrien. Det er et ansvar som går utover bare deres egne produksjonsinteresser. Erfaringene fra Finland viser at det er veldig utfordrende for tradisjonell skogindustri å få forståelse for den radikale produktinnovasjonen som er nødvendig. Du trenger en helt ny måte å forstå business på. I Finland snakker de om at man må endre sin identitet. Du kan ikke lenger tenke innovasjon som forbedring av eksisterende produkt og kostnadskutt, du må ha en helt annen forståelse for å utvikle helt nye produkter basert på samme råstoff, sier hun.

Må handle nå

Etter det ble kjent at Norske Skog har misligholdt lån og er på randen av konkurs, har debatten rast om hvorvidt staten bør gå inn og sikre videre drift. Moen mener det ikke er viktig om det er private eller offentlige eiere som går inn.

– Det viktige er måten kapitalen anvendes på. Vi har sett at privat finanskapital ikke er det som skal til. Det er viktig å få med i debatten det særegne ved Norge, nemlig at det er staten som er

Fakta

Norske skog

- Norske Skog innrømmer at de har misligholdt et lån, og sier de er på randen av konkurs. To millioner euro skulle vært betalt til långiverne, men selskapet er i forhandlinger med kreditorene om en gjeldsløsning. Selskapet har 6,4 milliarder kroner i gjeld.

- Fristen for å komme til enighet er utsatt flere ganger, og er nå satt til 11. august.

- Norske Skog skal redegjøre for den økonomiske stillingen på den ekstraordinære generalforsamlingen 24. august på Skøyen i Oslo.

den største kapitaleier i Norge. Det er et tankekors som bør føre til en revurdering av etablerte tankesett, særlig når man tar inn over seg det som preger situasjonen. Vi har masse kapital, men liten investeringsvilje i industrien i Norge, sier Moen.

Tone C. S. Thorgrimsen

tone.thorgrimsen@nationen.no

Problem

«At finanssektoren har satt spillereglene for hva som er god business, er et problem for skogindustrien.»

Eli Moen, BI-professor